

Maths Palmgren hade en tomt som krävde ett stenhus. I sökandet efter rätt arkitekt hittade han John Pawson. Villa Palmgren har tagit minimalismen till Drevviken.

TEXT **PETTER EKLUND** FOTO **ÅKE E:SON LINDMAN**

En grafisk *viskning*

De brittiska arkitekterna tog initiativet till stenvallen.

Allt man går på i huset är kalksten, även på utegården.

Minimalism trivs fint i småbrutna landskap. Villa Palmgren, ritad av den legendariske engelske arkitekten John Pawson ligger bland backar och tomter i Drevviken i södra Stockholm.

– Ja, det är en salig blandning av hus och Pippi Långstrump-villor, spretigt som tusan. Men det är ett sådant land vi lever i och bygger man nytt ska man sticka ut, säger Maths Palmgren.

Han lät bygga huset och bor sedan ett par år i det minimalistiska mästerverket, omgivet av klippor på en sluttning neråt en sjö. "Huset är egentligen bara en enkel låda, kompromisslöst nutida, men samtidigt en lågmäld närvaro i landskapet", skriver John Pawson om Villa Palmgren.

PÅ TOMTEN LÅG tidigare en kolonistugeaktig sommarvilla, som revs. Grässlätten ner mot sjön skalades av så att berget blottades.

– Den här tomten ville ha ett stenhus, säger Maths.

Det känns som om man fått inspirationen direkt från berget. Stenen är i ganska dåligt skick, sprucken och rostig och när huset stod klart upptäckte man hur väl bergets färger rimmade med husets färgskala i puts och fönsteromfattningar i teak.

Sten präglar bygget. För att få plats med villan fick man spränga en smula, men inte så mycket som man kan tro.

– Pawson är känslig för naturens närvaro.

Huset har formen av ett L med en kraftig mur av grå Bohusgranit.

– Den grå graniten från Bjärlov är fin, men vi ville ha den lite mer grå Bohusgraniten.

Att det blev en stenmur berodde till en del på de engelska arkitekterna som frågade Maths vad som fanns i Sverige och vad man tyckte var vackert här.

Inredningen är ritad så öppen som möjligt för att livet i huset ska samspela med sjölandskapet. Allt man går på i huset är av kalksten, på alla våningar och ända in i teknikrum och garderober. Samma sak på utegården. Även många bänkar och vardagsrumsbordet är av kalksten.

– Vi har lagt in mellan 40 och 60 ton kalksten i huset.

Stenen är spansk Azul Bateig, samt slitstark Öändssten Hors, bruten i Gillberga. Leverantör var Naturstenskompaniet.

MINIMALISMEN KOM till Sverige med det nya årtusendet. Det var som att städa, rensa ut, börja på ett nytt vitt

papper. John Pawson kom till den tidens designkonvent och bemöttes som en minimalismens kejsare med sina berättelser om klosterbyggen och fantastiska hus i London. Unga svenska arkitekter lapade i sig. En pikant lustighet var att Pawson, på ett mycket brittiskt vis, gnällde underhållande om sin kaotiska familj som hela tiden skräpade ner det renskalade hemmet i Notting Hill.

– Ja, det går en underbar skröna om hans fru, som är inredningsarkitekt och maximalist. Om hon vill reta John ordentligt, köper hon hem blommigt toapapper, skrattar Maths.

JOHN PAWSON BLEV NOG lite missförstådd. Det handlade inte om en stil, inte om hipp, arkitektonisk självspäkning, utan mera om att skapa gedigna förutsättningar till närvaro och koncentration, i kloster och kyrkor, såväl som i privatbostäder.

– Det är inte asketism, utan njutningen i skenbart tomma utrymmen, sade Pawson i en intervju med magasinet Mr Porter.

Han växte upp med modernistiska arkitekter, danska möbler och italienska designtidningar. Hans första renskalade inredningar på åttiotalet slog ner som en bomb i det småputtriga, blommiga

Inredningen
samspekar med
sjölandskapet.

Stenen är spansk Azul Bateig, samt slit-
stark Ölandssten Hors, bruten i Gillberga.

England och definierade dess lyft mot moderna, minimalistiska höjder.

HUR HAMNADE Maths Palmgren i detta drömhus? Han bodde i lägenhet och var klar med ekgolv, kakelugnar och trä.

– Det skulle vara roligt med något annat som gav mig en ny erfarenhet. Jag ville ha sten.

Han är intresserad av inredning, ”jag gillar cleana miljöer”, har koll på arkitekter och började snoka runt bland svenska kontor, leta planlösningar och idéer. Efter en tid kände han att ingen riktigt levererade det han önskade sig.

– Varför inte fråga utomlands?

Urvalsprocessen var ganska ovanlig. Han började jämföra planlösningar, satte upp dem han gillade mest på väggen och skrev arkitektnamnet på baksidan.

– En kittlande känsla.

På en av ritningarna stod det Tadao Ando, den japanske stjärnarkitekten. Han

kan ju ingen engelska och det hade nog blivit svårt. Efter en lång tids grannande hittade Maths fram till den plan han tyckte bäst om. Han vände på ritningen. Ta-da! John Pawson på baksidan.

Sagt och gjort. Maths hörde av sig, avtal skrevs, kontoret sände medarbetare till platsen.

– Drevviken var lite exotiskt och vilt för dem, som dessutom kom direkt från sitt förra bygge, en villa i Bel Air i Kalifornien, där gräsmattor och allt är perfekt och konstgjort. Vår vilda husmix skulle aldrig förekomma i Los Angeles.

DEN FÖRSTA KONTAKTEN togs 2006.

Projektarkitekter var Shingo Ozawa och Seamus Kowarzik, men John Pawson översåg allting, in i detalj, från kontoret i London.

– Ingenting går den mannen förbi. Han sände till och med bilder som visade att han jobbade med huset.

Mitt i projektet slog finanskrisen till och bygget stannade av. Men så småningom vaknade marknaden till liv igen och huset färdigställdes. Till julen 2012 var det inflyttning.

Villastaden omkring lyfts nu några snäpp av sin strama nykomling. I dimma och snö ser Villa Palmgren magisk ut, som en grafisk viskning. ■

Projekt: Villa Palmgren.

Beställare: Maths Palmgren.

Arkitekt: John Pawson, Shingo Ozawa och Seamus Kowarzik.

Stenleverantör: Naturstenskompaniet.

Stenentreprenör, exteriör: Valter Eklund Stenentreprenader.

